

Odwrócone tondo wróciło na miejsce, na ulicy Głębokiej

Data publikacji: 8.02.2018 14:00

W środę (07.02) tondo z obrazem Trójcy Świętej, którego historia liczy sobie ponad 300 lat, wróciło od specjalistów, którzy zajmowali się jego konserwacją i rekonstrukcją i znów zawisło na swoim miejscu. Tondo znajdowało się na fasadzie kamienicy, w centrum Cieszyna, usytuowanej na rogu ulicy Głębokiej 7 i Sejmowej 1.

□

Tondo to słowo pochodzące z języka włoskiego, które dosłownie oznacza talerz, lub krąg, w sztuce oznacza obraz, bądź płaskorzeźbę w kształcie koła. Najczęstszym motywem tond były sceny religijne, tak jak w tym wypadku – obraz przedstawia Trójcę Świętą. Była to charakterystyczna forma sztuki z czasów włoskiego renesansu.

Tondo z ulicy Głębokiej ma owalny kształt. Wykonane zostało z blachy miedzianej, na której znalazł się olejny obraz przedstawiający Trójcę Świętą, dookoła obrazu znajduje się wypukła, złociona rama. Na obrazie znajduje się postać Jezusa, siedzącego na chmurze. Postać jest otulona granatowym płaszczem a na ramieniu ma oparty krzyż. Prawa ręka sięga do dłoni Boga (tutaj możemy znaleźć nawiązanie do częstego motywu w sztuce, ujętego chociażby na fresku Michała Anioła „Stworzenie Adama”, w którym widać zbliżające się do siebie dłonie, świadczące o pewnego rodzaju powiązaniach, bliskości). Bóg również jedną dłoń wyciąga w kierunku postaci Jezusa, z drugą opiera się natomiast na kuli ziemskiej. Nad nimi możemy zobaczyć Ducha Świętego pod postacią gołębic. Na dole obrazu znajduje oraz Putta (również klasycznego motywu okresu renesansu, przedstawiającego chłopca, bądź anioła).

Tondo posiada również swój rewers, na którym znajdują się dwa napisy – pierwszy z nich jest podpisem Jana Jagosza, urodzonego w Cieszynie kotlarza-mosiężnika oraz data „1723”. Drugi napis został namalowany czarną farbą olejną i jest podpisem Franciszka Wincentego Jagosza, który pełnił funkcję sekretarza w cieszyńskim magistracie, lub urzędzie cesarskim. Pod napisem widnieje data „1772”.

Zdaniem wykonawcy konserwacji tonda Małgorzaty Mietlickiej, daty znajdujące się na odwrocie tonda mogą nawiązywać do budowy, bądź odbudowy domu po wielkim pożarze, który strawił sporą część Cieszyna w 1720 roku oraz do jego ewentualnej odbudowy, czy też przebudowy w 1772 roku. Z pewnością daty te pozwalają w jakiś sposób określić wiek odnowionego tonda.

Jagoszowie, których nazwisko znajduje się na tondzie byli zamożnym rodem cieszyńskim. Zajmowali się między innymi złotnictwem, kotlarstwem, a także pełnili odpowiedzialne funkcje w urzędach – wśród nich można wyróżnić rajcę, sekretarza magistratu a nawet burmistrza.

Kamienica na której aktualnie znajduje się tondo, nie jest budynkiem, na którym pierwotnie znalazło ono swoje miejsce, jednak znajduje się pod tym samym adresem – kamienica która znajduje się na skrzyżowaniu ulic Głębokiej i Srebrnej została wzniesiona dopiero w 1912 roku, czyli prawie dwa wieki po powstaniu tonda.

Tondo było poddawane renowacji już nie pierwszy raz. Wcześniej, w latach '80 ubiegłego wieku zostało wysłane do Krakowa. W czasie obecnej renowacji zostały usunięte zabrudzenia z powierzchni dzieła sztuki oraz naprawiona została warstwa olejna (wcześniej popękana) oraz złocenia. Warstwa malarska oraz złocenia zostały wyretuszowane i uzupełnione. Całość została zabezpieczona trwałymi żywicami.

red